

Door JOS STIJFS

Het traject dat de beeldend kunstenaar moet afleggen voor hij iets heeft gemaakt is minstens zo interessant als het eindproduct. Het begin is een idee. Daarna is meestal de vraag naar vorm en materiaal aan de orde. Uiteindelijk - en daarover wordt het meest gesproken - is er het kunstwerk.

Maar tussen de droom van de kunstenaar en de daad van het kunstwerk staan veel hindernissen. De eigenzinnigheid van de materie, ambachtelijke regels, milieuwetten, ontbrekende experimentele ervaring met geavanceerde technieken en apparaten. Math Cortlever uit Puth-Schimmen heeft veel kennis in huis, nog afgezien van zijn inventiviteit. Maar artistieke pretenties heeft hij niet. Cortlever verplaatst zich in de intenties van de kunstenaar en stelt zich ten doel wat hij/zij wil zo perfect mogelijk tot zijn recht te laten komen.

Een vijf meter hoge *Muze* van beeldhouwer Han van Wetering rijst, in de tuin van Math Cortlever, langs de berken omhoog. Het twee ton zware kunstwerk, nauwelijks te verslepen in het idyllische Puth, wordt binnenkort geplaatst voor het Museum Van Bommel Van Dam in Venlo. Met een zware lus is de *Muze* aan een stam gebonden.

Schoonheid

Hij wijst naar de reusschtige aurocool achter het masker van de *Muze*. Een rank en uitgewogen beeld, en tevens een zwaar technisch karwei. Geen schoonheid zonder lassen, anjden, branden en spuiten.

De beeldend kunstenaar ontworpt en laat zijn verbeelding werken. Hij kan - bijvoorbeeld in klei - zijn geesteskind model geven. Daarna kunnen vormen in keramiek worden uitgewerkt. Om delen van een beeld aan te passen is het gebruik van was mogelijk. Dat alles woedt in gang gezet voordat brons in de vormen en gietmallen gegoten wordt. En er ontstaan delen van wat tenslotte een compleet beeld zal zijn. Dit is, globaal verklaard, een van vele procedés waarbij Math Cortlever, zijn beoer en soms enige medewerkers of studenten een centrale rol spelen.

"Ik werk meer dan twintig jaar samen met beeldende kunstenaars. Op de Jan van Eyck Akademie ben ik een

Het aandeel van Math Cortlever in het werk van beeldende kunstenaars

Technisch vernuft, geen artistieke pretentie

van de begeleiders. Ik ben geen docent, evenmin zijn daar studenten. Het zijn gezette, vaak internationaal bekende kunstenaars die er hun niveau opvissen. Ik leef me helemaal in, in wat de kunstenaar wil.

En reik hem technische mogelijkheden aan. Verschillende manieren van lassen, vervormen, spanningen oproepen in materialen of ze juist voorkomen, het zorgen voor stevige constructies die voldoende 11 aankunnen. Tevens kan ik zorgen voor montage, het transport en

het volgen van de regels plaatsen."

Moeiteloos

"Je moet door en door de mogelijkheden kennen van de materie die je gebruikt.

Dan schikt ze zich gemakkelijker naar de behoeften van de kunstenaar. Het ontstaan van een beeld kan nog zo moeilijk en ingewikkeld zijn, het moet eruit zien als simpel en moeiteloos, vind ik. Natuurlijk, als iemand zich wil beperken tot de tekening van een beeld, dan zorg ik ervoor

dat het beeld er van a tot z komt zoals hij of zij het zich voorstelt. Maar de dagelijkse praktijk leert dat een kunstenaar zich materieel met essentiële onderdelen bezighoudt. En ik bied mijn technische kennis aan."

Hij heeft op het ogenblik nog twee werken van Van Wetering onderhanden. Buiten staat een kleurrijk, met een agave bekroond beeld waarin ook een schildpad opvalt. Het zal straks, in de Maastrichtse wijk Heugem komen te staan.

* Math Cortlever bij het lassen van een beeld.
Foto MARIANNE HESKE

De Maastrichtse commissie die Van Wetering de opdracht gaf voor een carnavalsmonument, schrok toen zij in de werkplaats van Cortlever de hoop losse bronzen onderdelen zag liggen, als een mislukte puzzel. Groot was de vreugd toen de delegatie later één van de expressieve beelden te zien kreeg, inmiddels door Cortlever samengesteld uit ge-

compliceerde fragmenten met een diep reliëf.

Niet iedereen realiseert zich dat het ontwerp van een kunstenaar helemaal kan veranderen, door te experimenteren. Het kunnen technische behandelingen zijn in de werkplaats van Cortlever, in fabrieken of in laboratoria.

"Ik werk met kunststof, met componenten en bijvoorbeeld ook met polyester op de academie. Met de in 1969 op 90-jarige leeftijd overleden glaskunstenaar Ardries Coptier werkte ik samen bij het spuiten van gassen in glas en met glas spuiten tussen merzel en aluminium. Je moet het materiaal goed kennen en eerlijk zijn. De kunstenaar moet precies weten wat ik weet. Daarbij moet je op de koop toe soms heel moeilijk werk op je nek nemen. Door te zwelgen zou ik het mezelf makkelijker maken. Maar als mensen van naam na jaren nog bij me terugkomen om te praten, over hoe ze iets technisch en artistiek mochten aanpakken, dan mag ik daar trots op zijn."

* Het voor Venlo bestemde beeld 'Muze' van Han van Wetering tussen de bomen in Puth. Foto FRANS WELTENS

Cortlever praat over de kunst de matorie te bedwingen: het bij 20.000 graden Celsius smelten in brons om een beeld te verstevigen, vervolgens wasmallen modelleren om nieuwe stukken bij te slijten en ze in te passen, het maken van verbindingen tussen roestvast staal en brons. Het openbranden van een onderdeel van een beeld om het vol beton te storten. Daardoor krijgt een kunstwerk - in de letterlijke betekenis - een stevige basis.

"Mijn moeite ervaringen zijn de workshops op de Jan van Eyck Akademie, met kunstenaars als de Britten Anthony Carro, Toon Cragg en de uit India afkomstige Kanor. Een laatste: Marc Coole, was in de werkplaats mijn knapste leerling. Hij doet nu in Melbourne wat ik hier doe. Je weet intussen wat dat is. Nee, er is geen naam voor."